

4 kwartalen poëzie

- 2022 -

Een uitgave van Bibliopius en De Kneep

4 kwartalen poëzie - 2022

© De Kneep 2023

© BiblioPlus 2023

© Omslagillustratie Jan van Bergen: Verlangen naar
geluk 2022

Alle rechten voorbehouden

www.biblioplus.nl

www.dekneep.nl

de Bibliotheek
BiblioPlus

de kneep

4 kwartalen poëzie

Al meer dan vijf jaar werken BiblioPlus en De Kneep samen om de liefde voor taal en literatuur te promoten; en meer in het bijzonder om een podium te bieden aan iedereen die zich in de regio Maasduinen en Land van Cuijk schrijver noemt.

Nieuw in 2022 was het project kwarTAALdichter, bedoeld om de poëzie uit de regio te stimuleren en laagdrempelig toegankelijk te maken.

De basis van dit project vormt de estafette van geselecteerde regiodichters, die elk een kwartaal lang de functie van kwarTAALdichter invullen. In hun maandelijkse gedicht laten ze hun vakmanschap zien, soms met een onderwerp dat aan het seizoen of de regio (of beide) verbonden is, soms met iets dat uit hun dichtershart gegrepen is. In de keus voor onze kwarTAALdichters lieten we

ons leiden door zowel regionale spreiding als de variatie in poëtische stemmen.

Hun eerste gedichten sloten aan bij het door BiblioPlus in het betreffende kwartaal uitgedragen thema. Die gedichten werden vervolgens voorzien van toepasselijk beeldmateriaal en gedrukt als posters en kaarten, die in alle BiblioPlus-vestigingen werden opgehangen c.q. uitgedeeld. Ze staan uiteraard ook afgedrukt in deze bundel.

Daarnaast vonden de gedichten hun publiek via de websites en sociale media van BiblioPlus en De Kneep en werden de meeste ook geplaatst in diverse regionale bladen.

Gaandeweg het project groeiden de presentaties van de nieuwe kwarTAALdichters uit tot kleine poëzie-festivals. Moest de eerste kwarTAALdichter het nog doen met een livestream tijdens een corona-lockdown, elke volgende kandidaat kreeg de speciale kwarTAALdichters-pen overhandigd door zijn of haar voorganger. Dat werden warme happenings, die niet alleen de scheidende en komende kwarTAALdichter in het zonnetje zetten, maar die ook aan andere regioschrijvers het podium gaven.

Die extra oogst bestond deels uit spontaan door aanwezigen voorgedragen gedichten en deels uit bijdragen die ons in het kader van de uitdaging ‘dicht mee met de kwarTAALdichter’ waren toegezonden.

Deze bundel met alle ingezonden teksten van kwarTAAL- en mee-dichters zag op 7 januari 2023 het licht, tijdens de overdracht van de estafettepen aan de vijfde kwarTAALdichter. Want ja, het eerste jaar van dit project smaakte naar meer. Het fenomeen kwarTAALdichter heeft zijn bestaansrecht bewezen, gezien de aandacht die het in de pers en tijdens de dichtmanifestaties genereerde, en de verbinding die het tussen de regiodichters teweegbracht.

Poëzie staat meer dan ooit op de kaart in onze regio. Dat blijkt ook uit deze bundel, waarin de zeggingskracht en veelzijdigheid van poëzie tot uitdrukking komt. Nu eens diep ontroerend, en dan weer herkenning of een glimlach opwekkend. Geniet van dit talent.

En wie weet, vindt u volgend jaar uw eigen poëzie terug in onze vervolgbundel. Want het meedichten met de kwarTAALdichter gaat gewoon door!

De werkgroep kwarTAALdichter

Cyril Crutz en Wilma Lems

namens BiblioPlus

Jan van Bergen en Gerard Sonnemans

namens De Kneep

Eerste kwarTAAL
Winter 2022
Karin Wildenberg

Dansen

Annet uit Cuijk gaat dansend door het leven.
Dat deed ze al zodra ze lopen kon.
Ze werd een zeer bekende ballerina,
nadat ze vele danswedstrijden won.

Annet heeft in het land vaak opgetreden.
Ook in de Cuijkse Schouwburg kwam ze graag.
Nu is ze vijftig en danst nog bekoorlijk,
al gaat het aantal optredens omlaag.

Annet wil heel haar leven blijven dansen,
want dansen is haar passie, dat staat vast.
Al wordt ze tachtig en iets minder soepel,
toch hangt ze haar tutu nooit in de kast.

Karin Wildenberg

Haal de kaart
gratis op bij
de balie.

Lente in de Maasheggen

De lente is in aantocht,
de winter haast voorbij.
Het zonnetje schijnt lekker,
mooi fietsweertje voor mij.

Ik fiets langs de Maasheggen,
de hond rent met me mee.
Dus trap ik lekker rustig.
'k Hoef niet te haasten, nee.

We horen vogels fluiten
tussen het jonge blad.
Ze zoeken vast een partner,
die tijd heb ik gehad.

De hazen en konijnen
in 't malse voorjaarsgras
spelen daar 'haasje over'
en zijn erg in hun sas.

Veel knoppen staan op springen
van bomen, struik en plant.
Dan komt er een explosie

van kleur en geur in 't land.

Wilt u ook graag ervaren,
wat de natuur ons biedt?
Kom dan naar de Maasheggen,
waar u de lente ziet.

Schouwburg

Hoera! De Cuijkse Schouwburg is alweer een
poosje open!

We kunnen na de lockdown weer een
schouwburgkaartje kopen.

Ook mogen we ter plekke weer een opvoering
bekijken.

Veel leuker dan op de tv, 't is niet te vergelijken.

Een operette of ballet, orkest of een komedie.
Willen we fijn ontstressen, brengt de schouwburg
de remedie.

Een avond in de schouwburg is áltijd aan te
bevelen.

Met een gevarieerd aanbod zal niemand zich
vervelen.

Dus mensen reserveer een stoel, de schouwburg
heeft het nodig.

Zo'n avondje ontspanning is voor niemand
overbodig.

Wat zal het mooi zijn als ik weldra een musical
bijwoon
en in de volle zaal een warm applaus klinkt na de
eindtoon.

Tweede kwarTAAL

Lente 2022

Peter Verstraten

Er staat een kastje in mijn tuin

*Er staat een kastje in mijn tuin
Met boekjes vol natuurgedichten
Een stoeltje in het groen ernaast
De zon erbij om bij te lichten*

*Ik zie de vogels vliegen vangen
Lees het tijlpen dat ik hoor
Vang de wind die woorden fluistert
Luisterversjes in mijn oor*

*Hier adem ik de taal van dichters
Soms heel luchtig, soms heel diep
Het liefste laat natuur zich lezen
In mijn tuin, mijn buitenbieb*

Peter Verstraten

Midden tussen Peel en Maas,
in een stukje Hapse grond,
lag het oudste graf van Nederland
dat men tot nu toe vond.

Uit het zuiden van Europa
trokken hier nomaden heen,
die ritueel een mens cremeerden;
blijkt uit hazelnoot en steen

en een botje dat in houtskoolresten
ooit van iemand is geweest.
Een medemens gaf in de middensteentijd
hier voorgoed de geest.

Archeologen blijven vragen wat men na
tienduizend jaar nog vindt.
Was dit wezen slim of sterk,
was het man of vrouw of kind?

Stierf het aan een ziekte, van verdriet,
misschien vermoord?
Eén ding weten zij wel zeker,
‘t had nog nooit van Haps gehoord.

Oudheidkundigen daarentegen,
kennen wel nu dit relaas
en weten: dáár is Haps gelegen,
midden tussen Peel en Maas.

Samen aan de wandel

Het is geen tic en geen autisme,
daarmee heeft het niets van doen.
Geen gebrek, ook geen traditie,
niet uit burgermansfatsoen.

Het is ... mijn linker oog is lui,
daarmee zie ik alles vaag.
En met rechts zie ik jouw schoonheid
scherper, zie ik jou zo graag.

Daarom loop ik - als wij lopen -
loop ik aan jouw linkerkant,
geef ik - samen aan de wandel -
geef ik jou mijn rechterhand.

Derde kwarTAAL

Zomer 2022

Coen Cuijpers

Nachtgezicht

*buiten is het donker
onredelijke uren tikken weg
stadslampen verblinden een jongen
op reis met zijn verhalen
zijn hart als zoekende zaklantaarn
in een labyrint van vurige vlindertongen
eenzaam in het verdwalen*

*trams schieten langs grachtenpanden
neonlichten schitteren op de Zeedijk
de jongen leeft zijn droom
als het Bimhuis in het IJ weerspiegelt
de stad leeft
Ramses zingt in zwervende zinnen
de jongen lacht
als 't achterlicht van een klein Frans fietsje
verdwijnt in de nacht
de kleur van zijn hart geeft*

Coen Cuijpers

Droomvlucht

de vlinder vliegt
in zeven morgens
over een ooievaarsnest
langs rivieroever
wad in wezenlijke wijsheid
ganzen gaan op in klaagberkvluchten
lappendeken in vervlogen tijd

de vlinder ontmoet de zee
yin en yang
water en wier
catamarans in reizende zon
met stille kracht vooruit
in het nu van hier
koraal schitterend in eindeloze bron

daar komen mensen bijeen
vrij van afspraken en geest
op de onderstroom van de creatiekracht
die enkel natuurwetten leest

Land van Maas en Niers

tussen twee rivieren
ontspringt een stadje
klein van stuk

Niers kronkelt in ochtendlach
Maas begroet het ontluikende heden
vroeg vogels spotten de boswandelaar
oude watertoren waakt over jonge huisjes
nieuwe rol van een arbeidsverleden

kunst klimt in de steigers
mozaïeksteentjes verenigen zich
verbindende verhalen verwarmen
Martinustoren tuurt in onophoudelijke hoogtijd
stadhuis schittert in sierlijke schoonheid
de Markt ontkurkt in extase
de kroon van het historisch hart
als de ooievaar uitvliegt

Gennep laat je zien
maak je groot
met open armen

Vierde kwarTAAL

Herfst 2022

Mientje Wever

Van verspilling tot veevoer

*Een fabriek in het Noord-Limburgse land
stenen stapelen de buitenkant
werknemers, bulkwagens rijden af en aan
binnen komt er een duurzaam product tot stand.*

*Uit een te veel aan wat de mens produceert
van brood, koek, snoep, tot bijna onbetaalbare
luxe artikelen met een foutje voor de consument
worden daar tot onherkenbaar vernalen.*

*Voer voor zeugen, met een melange van brood
licht verteerbaar, hun spek precies aan de maat
biggen, als kind bracht ik ooit zo'n diertje groot.*

*Terwijl ik daar rondkijk voel ik een schaamte
– denk aan hen die met lege maag gaan slapen
voor deze gigantische afval, voedselberg.*

*Boeren kopen wat de fabriek levert
wij zorgen voor overschotten, wij eten vlees
verspilling verwerkt tot voer voor vee.*

Mientje Wever - weverwever@hetnet.nl

Land van Cuijk of Kuuk?

We wonen ien 't Land van Cuijk
mar wèj zegge dan: 'Land van Kuuk'
we ligge iengeslote tusse de rivier
de Maas en de weg dör de Peel.

Un streek mit 'n ège dialect
verbonde mit 't Kleverlander
't versje lepmien en Kniepmien
kenne ze ôver de grens as gèn aander.

Dörrum zou 't toch geweldig zien
as de name van onze durpe
te lèze zô'n zien ien ons ège dialect
as ge stôt ân de raand van 'n plèts.

Liende, 't Leker, Loën of Boksmèèr
en zo kenne we d'r nog veul meer
generaties lang wier dè zo gezet
dörrum ziej ik zô trots op mien dialect.

Even

Ze schuifelen in
een vreemde omgeving
schaduwten kruipen in muren.

De dagen oud omringen
woorden, zoeken herkenning
spiegels zonder beeld.

Gezichten diffuus, monden
gedwongen tot voedsel
bewegen geruisloos.

Wegwerpluiers
verdringen de geur
van een meegebracht boeket.

Een kind komt zingend binnen
dansende lokken vol met lente
betoveren de zaal.

Even ontwaakt de mens.

Meedichten met de kwarTAALdichters

Mijn passie is schrijven
over vreugde en smart
Ik verwoord op papier
de kennis van mijn hart

Sophia Aben

Page Turner

streel mijn rug eerst haal me dan
uit de kast, neem me in je armen
ik ben een open boek, laat je ogen
rollen over alle woorden die
schreeuwen om gelezen te worden
lik je vingers om bladzijden om
te slaan, leg me naast je neer als
je wilt slapen, maak ezelsoren
ga morgenochtend verder
waar ik ben gebleven

Michel Nierop

Olympische Spelen:
zie de passie bij Irene
zie de passie bij Kjeld
zij hebben krachtige benen
die hen GOUD bracht... dat telt!

Berry Bronkhorst

Passie voor een paardenneus

Als ik bij de schepping
aanwezig had mogen zijn,
had ik bij het scheppen van de man
een tip voor onze Soeverein.

Deze creatie,
werkelijk perfect.
De fout zit 'm echter
in hoe hij is gebekt.

Zijn neus...
die had van een paard moeten zijn!
Groot en lekker zacht
want die kussen zo fijn.

Een kus van Peter,
werkelijk een goede keus.
Maar ik prefereer
EEN PAARDENNEUS!

Susanne Dimmers - Van de Lisdonk

Nieuw Bergen

Soms heb ik heimwee naar Nieuw-Bergen,
naar hoe het vroeger was.
Ik mis dan de St. Jozefschool
en de kinderen uit de klas.

Heimwee naar de MAVO,
met Sjaak Kersen als directeur.
Je had ontzag voor van der Zwaag
want die was politie inspecteur.

Ik mis juf Sent en juf Ummetum
en Johan Sonnemans voor de klas.
Zij hadden nog het gezag
zoals dat vroeger was....

Ik heb heimwee naar de paarden,
bij van Riswick op de stal.
Ik mis ook Hen en Nel,
voor een frietje of een bitterbal.

Ik mis de fontein,
die eerst voor het raadhuis stond,
Quatre Bras met Gerrit Lamers,

firma Knoops en de Boerenbond.

Ook 't Klöske en de Grot
zijn uit beeld verdwenen.
Net zoals de Tiva en de Spar,
den Asseldonk en Christel Geenen.

Touwtje springen en stoeprandje
speelden we gewoon op straat.
Ik mis Ren je rot en Stuif es in,
als nu de tv aan staat.

De tijden zijn veranderd,
niets blijft bestaan.
Tijd glijdt als zand door je vingers,
en zo zal het altijd blijven gaan...

Susanne Dimmers - Van de Lisdonk

De Maas

Oh Maas, Oh Maas,
Wat ben je toch een prachtige rivier
Wat geef je mensen veel plezier
Zeker ook wel een verdriet of 's winters watersnood
Maar voor schippers ben je hun dagelijks brood

De Maas stroomt Cuijk voorbij ter dalen
Men kan dit zelfs zien, vele vele malen
Wat een schitterende bomen, groot en klein
Met verschillende kleuren, die prachtig zijn

De weide mooi en zo groen als gras
Wat zouden wij zeggen als de kleur anders was?
Wolken drijven langs, prachtig in vorm en kleur
En luchten zo blauw, die stellen niet gauw teleur

Ook de prachtig mooie bocht hier in de Maas
Maar de bakenbomen spelen toch wel de baas
De natuurlijke grens tussen de Limburgse kant
En aan de andere kant het prachtige Brabantse land
De uitzichttoren, die je ziet uit Grafwegen
Geeft een heel mooi zicht over de wegen

Vogels, groot en klein, teveel om op te noemen
Of zoek eens, en maak een boeket van veldbloemen
Koeien en schapen in verschillende kleuren en ras
Dan komen de weiden vol gras zeker goed van pas

Soms schijnt de maan zo prachtig in de Maas
Per boot brengt hij ons zelfs 's winters Sinterklaas
Op de achtergrond hoog tegen de lucht zie je de
 St. Jansberg
Ben je in Plasmolen, dan loop je zo de bergen in,
 zonder erg

Schippersboten vol met vracht, varen dag en nacht
 door de Maas
Als dat niet was, waren de files op de weg nog groter
 helaas
Oh, wat geniet ik steeds van dit uitzicht
Hopende dan, veel mensen ook wel allicht

Dan kunnen ze er zelf heel veel van genieten ook
Je ziet zelfs verder dan de Mooker Heide in Mook
Hopende wordt mij nog een poosje gegeven
Om te genieten en zo te mogen leven!

Tonny Mulders-Straatman

Ochtend

Als de wereld
's morgens over mij
heen valt is het
moeilijk te geloven dat
Jezus al voor ons
is gestorven.
Eerst koffie, veel koffie
en daarna jenever.

Anthonie van der Wardt

Zomaar

Vanmorgen heb ik een
blikje doodgetrapt.
De wind blies het naar mij toe.
Even later kraakte het
onder mijn voeten.

Anthonie van der Wardt

Afscheid

Vaarwel huis, met je wilde tuin,
begraafplaats voor onze dode katten.
Sla mijn verleden op in je steen en de
schemerige kamers met vensters
naar het groen.
Luiken die klepperden in de wind.
Vallende kastanjes, knerpend grind.
Bewaar de blaf van de hond.
Verberg onze ruzie stemmen, vergeet
de leugens en de tranen.

Anthonie van der Wardt

Droomvlucht

Ze hoort ze voelt grijpgrage zondezinnen
vol slangengif, steeds dichters om haar heen
ze ziet zich met een spandoek lopen
haar onschuld zou ze duur bekopen
droeg schande moederziel alleen
bevroren schaduw van beminnen

Arena waar ze nu weer durft te zingen
bokito roffelt, op haar rokje kwijlt
in open beemd vol sluwe mannendingen
als een hyena vunzig nagels vijlt

Ze recht haar rug, fier danst de jurk met linten
een cirkel zwiert en zwaait: niks was haar fout!
klinkt trots een lied, als parels vloeien zilvertinten
vergleden tijd in, het sterretje zingt voor goud

Riek Janssen-van den Oever

Ontgoocheling

Ineens was ze daar, kwam ze naast me lopen.
Ze had die bijzondere catwalk-gang,
stond hoog op de benen, was breekbaar en lang.
Zo`n type waaraan je je ziel zou verkopen.

Waar kon ik voorlopig nog meer op hopen
dan dat zicht dat ik had op haar prachtige lijnen,
op haar borsten en billen, die dansten en deinden.
Ik werd door de vreemdste gevoelens bekropen.

Toch is die ontmoeting op niets uitgelopen.
Ik ben haar gevolgd, haar kroeg in gegaan,
maar toen ze daar bij zo`n macho ging staan,

was het met dromen in een keer gedaan.
Dat was net te veel, dat kon ik niet aan.
Ik ben gefrustreerd de kroeg uitgezet,
ernstig bezopen.

Piet Tunnesen

Buiten

Kan ik je daar vinden?
In het bos, de wei
of op het strand?

Ik ben je kwijt
o ja, van binnen..
maar ik wil je buiten,
in de zon,
in de schaduw
maar in ieder geval
buiten..
en met mij erbij.

Trees Cuppens-Langen

Buiten

deuren en ramen open
buitenlucht komt naar binnen
neem een diepe zucht
adem buitenlucht naar binnen

nieuwe zuurstof voor natuur en longen
kijk, luister en loop naar buiten
beleef de nieuwe wereld
waar volop vele vogels vrolijk fluiten

zonovergoten tuinen en terrassen
loop door een vers groene wei
insecten komen uit nesten en holen
nu vrij... buiten... net zoals wij

Berry Bronkhorst

Blauw

De lucht is hemelsblauw.
De zon is blij en lacht.
Vervlogen is de kou
van afgelopen nacht.

De lucht is hemelsblauw.
De mens trekt eropuit.
Te voet of op de fiets
met hier en daar gefluit.

De lucht is hemelsblauw
maar dat duurt niet meer lang.
De zon zakt langzaam weg.
Ik hoor merelgezang.

De lucht is donkerblauw.
Het is al bijna nacht.
Ik droom over de zon
die lieflijk naar mij lacht.

Karin Wildenberg

Klavertjes

De klavertjes in Piets gazon
verspreiden zich alras alom.
Het gras ondergeschikt,
dat niet verbloost, verblikt.

Het grasveldje wordt opgefleurd,
met wit en roze bloem gekleurd.
Het gras vindt het wel best,
maar Piet raakt flink gestrest.

De klavers worden níet geduld.
Ze moeten weg. 't Is niet hun schuld.
Onkruidverdelger heerst.
De klavers sterven eerst.

En een week later sterft het gras.
Maar dat komt Pietje niet van pas.
Verdelgsel was te sterk.
Deed véél te goed zijn werk.

Karin Wildenberg

Verlangen naar geluk Zeven variaties op een thema

Ouverture

Verlangen is de wegwijzer naar toekomstig geluk. Die wegwijzer kan je op het spoor zetten van iets positiefs, zoals bijvoorbeeld het winnen van de jackpot in de Staatsloterij. Dan ben je een gelukkig mens. Of iets negatiefs; ‘Als ik maar niet ziek wordt’, en dan heb je geluk gehad. Geluk moet je actief zoeken. Soms is het dichtbij en ligt het voor het grijpen, soms ligt het ver weg, misschien eendeloos ver weg.

Om deze zoektocht vast te leggen heb ik ervoor gekozen om de kracht van woorden en beelden te gebruiken. De beelden vind je in het schilderij de Zeven Treden van de Trap naar Geluk (te vinden op het omslag van deze bundel). De woorden vind je terug in dit gedicht. Daar hoort muziek bij van de Tsjechische componist Antonin Dvořák, muziek die vol zit met verlangen: [‘Miniaturen voor \(alt\)violen’](#), opus 75a, 1887.

Er is een gezegde; ‘In de zevende hemel zijn’ en dat wil zeggen dat je volmaakt gelukkig bent. De uitdrukking stamt uit de Middeleeuwen, toen er nog zeven hemelen waren. Hoe hoger de hemel, hoe gelukkiger. Van die zeven zijn er inmiddels zes verdwenen. Maar die ene, als hij nog bestaat, daarvan heb ik mijn schilderij gemaakt; zeven treden op weg naar het geluk in de zevende hemel.

Hoe verlangens dagelijks de weg wijzen op de zoektocht naar geluk.

Zeven treden op de trap van geluk, zeven dagen van de week.

Jan van Bergen

Tree één

Maandag; een nieuwe dag, een nieuwe week
begint.

Ergens op de aardbol met acht miljard bewoners
worden kindjes geboren.

Kindjes die een hele wereld voor zich hebben.

Ergens op de aardbol reutelt een wekker de
nacht voorbij. Een wereld gaat open.

Vanonder donsdekens zoekt een arm de snoezelknop
voor een stop.

Een nieuwe dag, nu nog even niet.

Tree twee

Dinsdagochtend, het is tijd om naar het werk te gaan.

Maar eerst het trommeltje vullen met boterhammetjes voor straks.

Straks als het pauze is: lunchpauze.

In het trommeltje vindt, tussen de boterhammetjes, het laatste stukje appeltaart een plekje, zorgvuldig in folie gewikkeld.

Lekker, voor straks als het pauze is.

Voor straks, nu nog even niet.

Tree drie

Woensdag; In de gang staat een tas te wachten.
Een tas met kleding om op weg te gaan naar het
sportveld, vanavond.

Momenten van het spel zullen de band versterken
met vrienden;

een goede band, een warme band, waar het koude
biertje na afloop goed smaakt.

Maar, nu nog even niet.

Tree vier

De donderdag is dit jaar de verjaardags dag van
moeder.

Ja moeder, de zorgzame vrouw voor haar kinderen,
hun partners en alle kleinkinderen.

Ja, een blijde rij trekt die dag aan haar voorbij.

Ja, die dag.

Nu nog even niet.

Tree vijf

Vrijdag;

door de zucht in wenkende wieken van het weekend
maakt de molen van tijd een andere wind.

Het is een uitnodiging voor een fijne tijd, tijd
voor ons gezin.

Morgen, als het weekend is!

Nu nog even niet.

Tree zes

Samen wandelen wij, ik en mijn ander, door de
schemer van het bos, op zaterdagavond.
Over verre paden lopen wij hand in hand
en houden de hartslag van onze liefde en geluk
stevig vast.
Aan het einde van de horizon zal het avondrood
broos worden en verbrokkelen.
Nu nog even niet.

Tree zeven

Als zondag het einde nadert droom je
vóór het slapen gaan van het ultieme geluk
dat alle verlangens vervult.

Zou de zevende hemel bestaan? Echt bestaan?
Als dat eens waar is; wie zal het mij vertellen?
Aandachtig zal ik luisteren,
maar nu nog niet.